

Zvláštní číslo

Ďáblík

Květen 2011

ELEKTRONICKÝ MĚSÍČNÍK PRO ČLENY A PŘÁTELE SDRUŽENÍ CALLA

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí: Prvních 20 let (1991 – 2011)

Zvláštní vydání časopisu Ďáblík speciál, v němž najdete informace i fotografie o vzniku a prvních dvou desetiletích existence našeho sdružení.

Milé členky, milí členové, příznivkyně, příznivci, kamarádky a kamarádi,

když jsme na loňském jarním výboru přišli na to, že bude mít Calla v roce 2011 již dvacet let své existence a za sebou dvacet let tvrdé práce, ani se nám věřit nechtělo a pořád jsme museli znovu a znovu počítat, zda je to pravda. Je.

Dovolte mi krátké ohlédnutí a pár vzpomínek. Do Cally mě přivedl Vladislav Heřmanský, jeden ze zakladatelů Cally. V roce 1996 jsem nastoupila jako asistentka kanceláře do již zaběhlé organizace. Stala se ze mě „pravá ruka“ Dalibora Stráského, v letních a podzimních měsících pak vrchní „hrabačka, nosička, palička“ na Stropnici. Během času se má práce v Calle rozšiřovala, stala jsem se členkou výboru, hospodářem sdružení, účetní, v roce 2008 předsedkyní sdružení. Protože jsem součástí Cally i letošní rok, mám tu čest se podílet na chystaných aktivitách k oslavám.

Přemýšleli jsme společně s našimi členkami a členy, jak bychom mohli naše kulaté výročí oslavit. Jeden z nápadů byl uspořádat výstavu, která by návštěvníky seznámila s Callou historickou a i s tou současnou.

Jak se Calla měnila, rozrůstala, s kým jste se mohli za uplynulých dvacet let na Calle potkat, jaké aktivity a služby Calla nabídla a dále nabízí, jaké úspěchy má za sebou, kdo nás v naší práci a činnosti podpořil, to vše se dozvíte na následujících stránkách tohoto Speciálu, který mapuje historii Cally, tak jak ji Jana Sequensová zachytila na 8 výstavních panelech. A proč se Ďáblík Speciál věnuje právě výstavě? Myšlenka byla ta, abychom i pro ty z Vás, kteří se nedostanete do Českých Budějovic v termínu od 4. – 29. dubna 2011, kdy se výstava pod názvem „Calla: Prvních dvacet“ koná, přiblížili onu uplynulou dvacítku. Jak se nám to podařilo, můžete posoudit sami. Nad tím, aby se Vám příjemně četly následující řádky, bude bdít patron výstavy a strážce Cally, kterého nám k narozeninám darovala Radanka Panská.

Ráda bych za sebe a za celou Callu, poděkovala Vám všem, kteří jste Callu drželi a nadále držíte na nohou, a ráda bych jí popřála energii a sílu do další dvacítky.

Romana Panská

„Čas letí jako bláznivý, já nechytím ho ani vy...“

Calla, její lidé a události

Jak to všechno začalo

Je 6. října 1991. V salóнку restaurace Máj (dnes Domov důchodců) v Českých Budějovicích se scházejí u stolu tři muži – Vladislav Heřmanský, Tomáš Malina a Dalibor Stráský.

Ve 20:00 hodin SEČ je zahájena ustavující valná hromada zřizovatelů regionální organizace nadačního charakteru „Kancelář pro ochranu přírody Calla“.

Právě vzniká jedna z nejvýznamnějších ekologických organizací na jihu Čech.

Vedoucím kanceláře je jmenován Vladislav Heřmanský, tajemníkem pak Dalibor Stráský. Název „Calla“ je inspirován přírodní památkou „Dáblík“ s rozsáhlým porostem ohroženého d'áblíku bahenního (lat. Calla palustris).

Proč vlastně Calla vznikla?

Vše začíná v roce 1988, kdy se parta nadšenců sdružených v 7. základní organizaci Českého svazu ochránců přírody „České Budějovice – jih“ rozhodne vlastníma rukama zachránit vzácný kus přírody, který je dnes znám pod názvem Národní přírodní rezervace Brouskův mlýn.

Pozemky v okolí říčky Stropnice, kde se dnes NPR Brouskův mlýn nachází, byly ještě před rokem 1989 vybrány jako náhradní rekultivace za zemědělskou půdu, kterou tehdy pohltila stavba Jaderné elektrárny Temelín.

Nikdo už ale nezkoumal, jak biologicky cenné území kolem přirozeně meandrující řeky Stropnice bude rekultivací poškozeno. Území v úseku Údolí u Nových Hradů – Byňov svému trpkému osudu neušlo. Pak ale už naštěstí na scénu vstupují tři stateční rytíři s kosami, hráběmi, vidlemi, rýči, lopatami, ale i pilami a sekerami – Vladislav Heřmanský, Tomáš Malina, Dalibor Stráský – kteří se rozhodnou nivu Stropnice a její vzácnou flóru a faunu chránit.

Práce v budoucí rezervaci v roce 1988 provádí členové 7. ZO ČSOP pod odborným vedením Vladimíra Molka z příslušného referátu Okresního národního výboru v Českých Budějovicích a Stanislava Kučery z Botanického ústavu Československé akademie věd, který jako vědec měl zcela jasnou představu o tom, co přírodě udělá dobře.

NPR Brouskův mlýn

Co bylo původním cílem vzniku Cally?

Na to se můžeme zeptat jednoho ze zakladatelů Cally – Dalibora Stráského.

„Přemýšleli jsme, jak ochránit přírodně cenná území, jako byla právě niva Stropnice, před jejich devastací např. zástavbou, těžbou apod. Vznikla myšlenka tzv. ochranného vlastnictví (použili jsme tento pojem patrně jako první). Šlo o získání prostředků na výkup takových pozemků, které měly význam pro ochranu přírody, avšak nesplňovaly všechna kritéria pro jejich zařazení do sítě státem chráněných území. Cílem bylo vytvořit minimálně administrativně a personálně náročnou, ale přitom co nejstabilnější organizaci, využívající pro svou práci již existující místní odborné a servisní kapacity.“

A tak vznikla Calla...

Napřímená Stropnice u Nových Hradů

Myšlenka založení Cally vycházela z jedinečného zážitku lidí, kteří vlastníma rukama přispívali k ochraně i záchraně vzácného kusu přírody před rozpínavostí všemocného investora. Z toho vzácného kusu přírody se později stala Národní přírodní rezervace Brouskův mlýn, všemocný investor se po několika změnách svého obchodního jména dnes nazývá ČEZ, a.s. Ne, nikoli, u říčky Stropnice neměla vzniknout žádná další zbytečná velkoelektrárna, ale předpřevratové předpisy ukládaly investorům povinnost „hektar za hektar“. Zbral jsi zemědělskou půdu pro stavbu elektrárny v Temelíně, vrátíš ji zemědělství tím, že takzvaně zrekultivuješ někde pozemky dosud zemědělsky nevyužívané. Dá rozum, že právě takové pozemky představují poslední útočiště pro vzácnou flóru a faunu. A právě takových pozemků bylo kolem říčky Stropnice habaděj. Území kolem Stropnice v úseku Údolí u Nových Hradů – Byňov se odpovídajícím způsobem poničit podařilo. Dál už naštěstí ne. Ovšem tenhle vztah *energetika – ochrana přírody* dostala Calla do vínku a žije s ním dodnes.

Doba pro založení Cally nazrála v druhé polovině roku 1991, přičemž první návrh statutu nové organizace vznikl již v květnu 1991. Doznívalo popřevratové nadšení a oblast ochrany životního prostředí rozjitřil razantní příchod rakouských Greenpeace na jihočeskou scénu. Začalo se ukazovat, že území cenná pro ochranu přírody jsou ohrožována nejen rozpadem dřívějších hospodářských vazeb a struktur, ale především těmi jednotlivci, kteří měli zájem pro svůj zisk takovéto vzácné lokality likvidovat zástavbou, těžbou apod. Myšlenkou ochranného vlastnictví se tedy zabývala již zmíněná ustavující valná hromada 6. října 1991 v salóncu restaurace Máj v Českých Budějovicích. Projednala návrh statutu, který předpokládal vznik regionální organizace nadačního charakteru s názvem „Kancelář pro ochranu přírody „Calla“. Valná hromada jmenovala též vedoucího kanceláře, jímž se stal Vladislav Heřmanský, a jejího tajemníka Dalibora Stráského.

Dalibor Stráský studuje hranici NPR Brouskův mlýn

První starostí kanceláře bylo opatřit si prostředky na činnost. Žádosti o podporu byly rozeslány na Ministerstvo životního prostředí i na Federální výbor pro životní prostředí, který v červnu následujícího roku přispěl částkou 20.000 Kč. Vybraní podnikatelé v regionu obdrželi dopisy představující novou organizaci se žádostí o podporu. Odezva na tyto dopisy zůstala doslova nulová.

První podporu v podobě základního kancelářského vybavení poskytli Jochen a Erdmuthe Wolterovi z Německa, kteří přispívají po dlouhá léta i finančně. Malý stolní počítač Apple, tehdy ještě bez pevného disku, a kopírku zapůjčila vídeňská pobočka Greenpeace.

*Autorem našeho loga je
Václav Johanus*

Ještě v prosinci 1991 si Calla podala přihlášku ochranné známky. Logo navrhl tehdy známý jihočeský výtvarník Václav Johanus a chráněno bylo od poloviny následujícího roku.

Oproti původním plánům bylo možné zaměstnat pouze jednoho pracovníka, tajemníka kanceláře, a to od 2. 1. 1992.

Podpora v těžkých začátcích byla obzvláště cenná. Proto vedle již jmenovaných je třeba ocenit další přispěvatele či zadavatele prací, jako byl Verein für Energiepartnerschaft zwischen Oberösterreich und Südböhmen, Environmental Partnership for Central Europe, Milieukontakt Ost-Europa, Die zoologische Gesellschaft Braunau am Inn, ochránářský servis Gemini-R.

Začátkem roku 1992 vedoucí kanceláře zpracoval projekt „Záchrana ohrožených biotopů“, který předpokládal výkup 20 – 30 ha pozemků v přírodovědně cenných územích. Projekt byl předložen do konkursu uspořádaného Ministerstvem životního prostředí. Ministerstvo se tehdy rozhodlo vytvořit Fond pozemků ve zvláště chráněných územích, čímž vznikl dojem, že Callou iniciovaná záležitost ochranného vlastnictví je vyřešena na vyšší úrovni. Program Fondu však v optimální variantě předpokládal přímou správu jen u zhruba čtvrtiny vyhlášených maloplošných chráněných území.

Dalším pokusem byl srpnový projekt „Ochrana a záchrana chráněných, ohrožených a vzácných biotopů v českobudějovickém regionu“, který byl ještě grandióznější, když počítal s výkupem 440 – 650 ha a s následnou péčí o ně v rozmezí 4 – 5 let. Pikantnost spočívala v tom, že se ucházel o prostředky, kdysi určené pro ony nechvalně známé rekultivace za zábory pro stavbu JE Temelín. Po převratu totiž rekultivace v povodí Stropnice padly a investor již vyčleněné prostředky dal k dispozici Okresnímu úřadu s tím, aby je rozdělil pro blaho krajiny. Projekt byl v zásadě přijat. Avšak... V případě přepracování projektu na jednotlivé akce a získání příslušné obce ochotné o prostředky požádat a následně je nadaci

účelově poukázat, komise k využití účelových prostředků z fondu rezerv a rozvoje OkÚ Č. Budějovice doporučí těmto návrhům vyhovět. V říjnu 1992 byl projekt skutečně podle doporučení z OkÚ rozpracován. Jako první měla být získána „erbovní“ přírodní památka Ďáblík s rozsáhlým porostem d'áblíku bahenního. Návrh byl postoupen Obecnímu úřadu ve Slavči. Ten postupoval podle plánu a v listopadu 1992 podal žádost referátu životního prostředí OkÚ Č. Budějovice. Tady stopa končí. Co se dělo dál, nám již nikdo neoznámil. V červenci 1994 Calla posílá na Obecní úřad Slavče dopis, jímž oznamuje, že projekt již není aktuální. Ministerstvo životního prostředí se totiž rozhodlo, že prostřednictvím nově vytvořené organizace bude samo vykupovat některé pozemky ve zvláště chráněných územích...

Management v NPR: ruční kosení

Nálada ve společnosti v první půli 90. let prostě nebyla příliš nakloněna myšlenkám

ochrany přírody a už vůbec ne poskytování prostředků na její fungování ve formě ochranného vlastnictví. Po několika neúspěšných pokusech v tomto směru se z Cally vyloupla organizace zabývající se převážně energetickým poradenstvím. To se ukázalo životaschopnějším a položilo základ dnešnímu uznávanému postavení Cally v tomto oboru.

Prvním sídlem Cally byla kancelář v budově tehdejších Pozemních staveb v Žižkově ulici. Snaha o snižování nákladů nás přiměla přestěhovat se později do kanceláře v budově školy v Nerudově ulici. Příčinou další a poslední změny působiště byla potřeba školy využít kancelářský prostor pro vlastní účely. A tak jsme se ocitli v ulici Fráni Šrámka. Nejdříve jen ve dvou místnostech, když jsme bývalý byt sdíleli ještě s Lubošem Klobušníkem, později jsme obsadili i zbytek.

Milníky

6. října 1991 se v salonku restaurace Máj konala ustavující **valná hromada zřizovatelů** regionální organizace nadačního charakteru „Kancelář pro ochranu přírody Calla“. Tímto oficiálně vznikla Calla.

Calla nejprve sídlila v budově Pozemních staveb v českobudějovické Žižkově ulici a pak se přestěhovala do budovy učiliště v Nerudově ulici. Od ledna 1997 máme sídlo ve Šrámkově ulici č. 35.

Od **2. ledna 1992** měla Calla **jednoho profesionálního pracovníka, tajemníka kanceláře**. Byl jím **Dalibor Stráský**, který zajišťoval odbornou činnost na úseku energetiky, překlady odborných materiálů, organizačně technické záležitosti a část administrativních prací. **Vedoucí kanceláře Vladislav Heřmanský**

Calla dnes sídlí v ulici Fráni Šrámka 35

působil jako dobrovolný pracovník, zajišťoval mj. odbornou činnost na úseku ochrany biotopů. **Tomáš Malina** pomáhal mj. s překlady různých textů.

Na konci roku 1994 z nadace odešel **Vladislav Heřmanský** jako vedoucí kanceláře i člen. Valná hromada pověřila vedením dosavadního tajemníka **Dalibora Stráského**.

4. září 1995 se konala 1. členská schůze sdružení Calla: Pod vlivem změněných podmínek pro financování nevládních organizací a také vzhledem k tomu, že původní cíl – nákup ochránářsky cenných pozemků – se již jevil jako nerealistický, bylo třeba se orientovat na jiné formy činnosti. Bylo rozhodnuto **přeměnit nadaci na občanské sdružení**.

V r. **1998** jsme se Calla stala formálně plným členem **Zeleného kruhu**, tedy střešní organizace ekologických organizací.

V říjnu 1999 vyšlo 1. číslo zpravodaje **Ďáblík**, jehož podobu mu vtiskl Edvard Sequens (s grafickým přispěním Jany Sequensové). Od února 2005 je **Ďáblík** elektronickým měsíčníkem.

V r. 2000 byl na výroční schůze v Borovanském mlýně za předsedu zvolen **Edvard Sequens**.

Od r. 2002 sdružení Calla a Rosa spolu pravidelně každý třetí čtvrtek v měsíci, kromě letních prázdnin, pořádají podvečerní besedy pod názvem **Zelený čtvrtek** v českobudějovické **galerii Měsíc ve dne**.

V r. 2003 Calla prostřednictvím **Markéty Šiškové** navázala na práci **Vítí Dohnala** a opět se podrobněji věnovala oblasti **dopravy**. Uspořádali jsme výstavu **Město – místo pro lidi**, besedy či cyklojízdu městem ke Dni bez aut. Připomínkovali jsme problematický záměr dálnice D3/R3.

V r. 2004 jsme na základě vzrůstajícího počtu vyřizovaných dotazů vstoupili do celostátní sítě ekologických poraden **STEP**.

Od června 2005 se Calla spolupodílela na vzniku jihočeské **Krajské sítě environmentálních center KRASEC**, kde je jedním z tahounů.

1. Kde končí naše odpady?

Odpadová Číslo republiky každoročně vyhodnotí množství odpadu, který musí být vyřazen. Většina komunálních odpadů končí na skládkách nebo se spalí. To je nepříjemné zdravotně a environmentálně škodlivé. Je také neekonomické, protože odpady obsahují cenné materiály, které lze znovu využít. Vyřazení a zpracování, což způsobuje další znečištění ovzdušné, vodní, půdní a hlukové prostředí. Špatně směřovaný odpad je pro společnost velmi drahé, protože v důsledku špatného vyřazení vzniká. Především je to tak, že společnost investuje a investuje na jednodušší způsob, je to méně škodlivé než na správnou úpravu.

V České republice se odhaduje pouze 20% odpadů, zatímco v rozvinutých zemích je to 40-50%. Zbytek odpadu je přeměněn v energii, zatímco zbytek odpadu je přeměněn v energii, zatímco zbytek odpadu je přeměněn v energii.

Mezi cíle EU jsme se zavázali realizovat: odpadní směrnice a směrnice. Z toho má vyjít více než deset komerčních odpadů, což může změnit množství odpadů, které se nakládá na skládky a rozptyluje v prostředí odpadů, aby se na skládky nakládalo méně odpadů.

Komerční odpad, ten přehodnotíme odpady pocházející z průmyslu a zemědělství.

Dlouhodobý problém: nízká míra separace BRKO. Podíl skládkování biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) neklesá, ale roste!

Protože se Calla dlouhodobě věnuje **problematice odpadů**, zejména skládek, **mezi roky 2007 a 2008** byl pod vedením **Petra Drahoše** otevřen nový tematický program. Snažíme se, aby odpadů vznikalo méně, a s těmi ostatními bylo nakládáno s ohledem na jejich materiálovou hodnotu. Vznikla výstava "Kde končí naše odpady?", informační brožura a také jsme uspořádali několik seminářů, debat a exkurzí.

V r. 2007 Calla spoluzakládá českou **Klimatickou koalici**, zřizuje pro ni a vede stránku www.zmenaklimatu.cz. Calla se dále podílí na činnosti **Koalice pro Naturu 2000**.

V r. 2008 je **předsedkyní** sdružení zvolena **Romana Panská**.

Od roku 2008 pořádá Calla pod vedením Jiřího Řehounka **cyklus přírodovědných vycházek pro veřejnost**.

Lidé v Calle

Dalibor Stráský: tajemník a posléze vedoucí kanceláře, 1992 – 1998.

Luboš Martínek: na civilní službě 1992 – 1994.

Miroslav Čada: odborný pracovník, 1993 – 1994.

Romana Šimová, později Panská: účetní, od r. 1996;
toho času předsedkyně sdružení.

Edvard Sequens: samostatný odborný pracovník a environmentální poradce,
zaměstnán od r. 1997, od r. 2000, též člen výboru a hospodář.

Vladimír Molek: samostatný odborný pracovník a environmentální poradce,
zaměstnán od r. 1997 do 2007.

Vít Doležal: odborný pracovník, v r. 2000.

Marta Mikešová: účetní 2001.

Lenka Novotná: účetní 2001 – 2004.

Monika Koupilová: práce s databázemi a archivy (na dohodu o pracovní činnosti), od r.
2002.

Jana Egerová: samostatný odborný pracovník, 2002 – 2003.

Milada Podpěrová: odborný pracovník, od r. 2003 (t. č. na rodičovské dovolené).

Markéta Šubrtová, později Šišková: odborný pracovník, 2003 – 2004.

Josef Polívka: na civilní službě 2003 – 2004; dnes člen výboru Cally.

Petra Veselá: asistentka energetiky, 2004 – 2005.

Štěpánka Homolková: účetní a asistentka kanceláře od r. 2004 do r. 2009.

Hana Gabrielová: asistentka energetiky, od r. 2005 do 2010.

Petr Drahoš: asistent kanceláře – odborný pracovník, environmentální poradce, od r.
2005 do 2008.

Klára Řehounková: samostatný odborný pracovník, od r. 2005 - od r. 2007 je na
mateřské dovolené.

Pavla Matějková: samostatný odborný pracovník a environmentální poradce,
zaměstnána od r. 2007, od 2011 na mateřské dovolené.

Jiří Řehounek: samostatný odborný pracovník a environmentální poradce, od r. 2007

Olga Dvořáková: samostatný odborný pracovník, od r. 2009, od r. 2010 na mateřské
dovolené.

Vojtěch Šimek: asistent energetiky: od r. 2009.

Vladislav Heřmanský: zakladatel, vedoucí kanceláře, dobrovolný pracovník 1992 – 94.

Tomáš Malina: zakladatel, od r. 2005 editor Ďáblíka, dobrovolný pracovník.

Roky práce na Brouskově mlýně

Historie nivy Stropnice

V polovině minulého století zaniklo soukromé zemědělství, a tím přišel i postupný konec obhospodařování luk v nivě řeky Stropnice. Podmáčená luka byla pro těžkou mechanizaci nevhodná, a proto zůstalo toto území mimo zájem zemědělských družstev. V osmdesátých letech byl schválen plán na rekultivaci říční nivy, která měla být odvodněna, koryto řeky zregulováno a mělo vzniknout 541 ha zemědělské půdy náhradou za zábor 140 ha půdy pod jadernou elektrárnou Temelín. Proti tomuto záměru se zvedla vlna odporu jak odborníků, tak i veřejnosti. Zničení cenné přírody se naštěstí podařilo zastavit, zrealizována byla jen jedna část na horním toku řeky Stropnice.

Přirozené meandry řeky Stropnice

Národní přírodní rezervace

V roce 1991 bylo území Stropnice o rozloze 138,20 ha ochráněno „nouzově“ jako chráněný přírodní výtvar. O rok později, když to umožnila nová legislativa, byla konečně vyhlášena Národní přírodní rezervace Brouskův mlýn. Ta zahrnuje 3 km dlouhý úsek široké a ploché nivy jihovýchodně od Borovan, od samoty u Svitáků u Jílovic po rybník Sejkovec pod osadou Dvorec.

Předmětem ochrany je přirozeně meandrující tok řeky Stropnice s částečně zachovanou nivou, vyplněnou pestrou mozaikou vodních, mokřadních, rašelinných a lučních rostlinných společenstev, s výskytem řady vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Mezi cenné druhy zdejších rostlin patří: suchopýrek alpský, hrotnosemenka bílá, rosnatka okrouhlolistá, rosnatka anglická, vachta trojlistá, bublinatka menší, rašeliník Warnstorffův, rašeliník modřínový, zelenka hvězdovitá, křivočepka vlhkomilná, srpnatka závitkolistá, klamonožka bahenní, kosatec sibiřský či prstnatec májový.

Významnější druhy fauny se v chráněném území váží na mokřadní a rašeliníšní typy stanovišť. Hnízdí zde například

Kosatec sibiřský

rákosník proužkovaný, strnad rákosní, cvrčilka zelená, slavík modráček, bekasina otavní, chřástal vodní. Vyskytují se tu rosnička zelená, kuňka obecná, skokan ostronosý, skokan zelený, hojná je užovka obojková. Na okrajích lesních porostů se pak můžeme potkat se zmijí obecnou. V toku Stropnice žije mihule potoční a piskoř pruhovaný a také vydra říční. Z bezobratlých se na území nebo v blízkém okolí vyskytují vážka bělořitná, drabčík *Olophrum transversicolle* a potápník *Agabus congener*.

Území NPR Brouskův mlýn je nyní součástí Evropsky významné lokality Stropnice soustavy Natura 2000.

Péče o rezervaci a letní pracovní brigády

Vladimír Molek při práci na Stropnici

V roce 1987 zpracoval RNDr. Stanislav Kučera první plán péče, podle nějž zahájili členové 7. základní organizace Českého svazu ochránců přírody v Českých Budějovicích asanační práce směřující k zachování cenných mokřadních a rašelinných společenstev a k udržení a vytvoření odpovídajících podmínek pro rozvoj populací významných rostlinných a živočišných druhů. Od roku 1992 pak práce v rezervaci převzala Calla. Ta zde pořádala až do roku 2006 letní pracovní brigády pod vedením Dalibora Stráského a Vladimíra Molka. Mezi první provedené zásahy na tomto území patřilo vysekání si přístupové

cesty a pokácení náletových dřevin a jejich likvidace. Teprve pak se mohlo začít s kosením pokusných ploch, na kterých rostl ponejvíce zblochan, porosty ostřic a rákosu, a s likvidací pokosené hmoty pálením a s vyrýpáváním tůňek.

Bylo také provedeno a postupně i obnovováno značení rezervace, včetně zabudování tabulí s označením NPR Brouskův mlýn. Calla navíc poblíž železničního přejezdu Jílovice, u silnice protínající nivu, nainstalovala informační tabuli, jež zájemce seznamuje s přírodními hodnotami rezervace. Udržování pokusných ploch se provádělo, a dodnes i bez Cally provádí, každý rok v období letních a podzimních měsíců za vydatné pomoci studentů.

Také zaměstnanci a členové Cally přiložili ruku k dílu a odvedli záslužný díl práce. V současné době se o péči o rezervaci stará firma STROM Jiřího Marka.

Bez studentů by se údržba rezervace neobešla

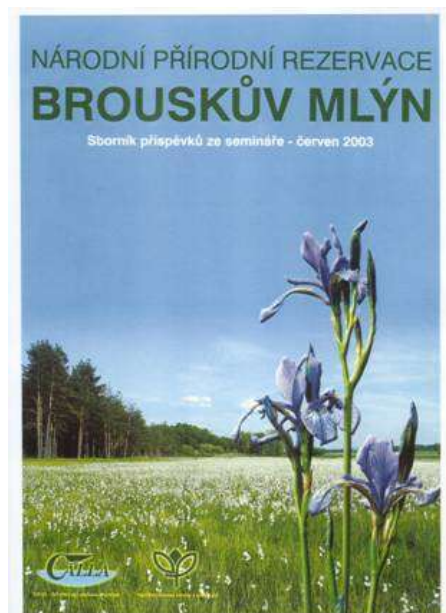
Populárně osvětová činnost Cally ke Stropnici

V červnu 2003 uspořádala Calla v Borovanech odborný seminář k tématice ochrany rezervace, jehož výstupem bylo vydání sborníku příspěvků a brožura Národní přírodní rezervace Brouskův mlýn. Součástí semináře byla i exkurze po území rezervace.

Pro veřejnost pak byly určeny hned dvě fotografické výstavy Cally – „Znovu ohrožená Stropnice“ a „Stropnice – známá i neznámá“, jejichž turné bylo doplněno přednáškami.

Zaměstnanci a členové Cally odvedli na Stropnici každoročně velký díl práce

Informační tabule u železničního přejezdu Jílovice

Calla pro jádro nezáří

Vedle praktické ochrany přírody byla hlavním pilířem činnosti Cally od jejího založení energetika v ekologických souvislostech. Počáteční orientace na jadernou energetiku byla předurčena odborným zaměřením zakladatele Cally – Dalibora Stráského. Později na jeho aktivity navázali Edvard Sequens a Hana Gabrielová. Calla se stala odborným informačním zázemím pro obce a občanské iniciativy, ať již malé působící v dotčených lokalitách nebo celorepublikové i mezinárodní nevládní organizace. Kromě toho se sama věnuje informačním a osvětovým aktivitám a také snaze napravit legislativu zvýhodňující atomový průmysl.

Dalibor Stráský přednáší o rizicích jádra

Jadernou energetiku Calla vnímá jako vysoce problematickou z hlediska dopadů na životní prostředí, množství rizik a konzervující vysoce centralizovanou energetiku ovládanou velkými firmami. Na snahu zastavit stavbu Jaderné elektrárny Temelín, kterou má Calla na dohled, navázaly aktivity na odstoupení od plánů na další reaktory v České republice. Mnoho své energie Calla věnuje dopadům těžby a zpracování uranu na životní prostředí a problematice radioaktivních odpadů.

Trocha protijaderné historie

Hned v roce 1992 bylo možné využít rozsáhlé zkušenosti německých odborníků z Öko-Institutu Darmstadt v záležitosti záměru výstavby meziskladu vyhořelého jaderného paliva v Dukovanech. Calla měla zásluhy na vytrvalém odporu obcí proti záměru, který vyústil ve vládou garantovaném omezení kapacity meziskladu a v dočasnost jeho umístění. Že jiná vláda vyhodí do koše, co lidem slíbila, je již jiná kapitola.

Dalším významným projektem z počátečního období existence Cally bylo zahájení dlouholeté spolupráce se Sdružením měst a obcí regionu JETE, která spočívala v posuzování a přípravě odborných podkladů pro jednání starostů s ČEZ apod. SMOR tehdy proslulo odporem proti dostavbě JE Temelín, když jej podpořila drtivá většina jeho členů. Pokud Calla tyto studie sama nezpracovávala, zajišťovala jejich vypracování u příslušných odborníků.

Zákazníkem Cally byla i státní správa, například referát životního prostředí Okresního úřadu v Českých Budějovicích, pro který připravovala odborné podklady k problematice sanací rozsáhlých radioaktivních kalojemů po uzavření závodu MAPE Mydlovary.

Společně s německými odborníky Calla v roce 1992 vypracovala studii oponující projektu jaderné výtopny firmy Siemens pro Plzeň. Celkem těch studií a posudků s logem Cally zaměřených na atomovou energetiku vzniklo několik desítek. Základem je kromě vědomostí také odborná „energetická“ knihovna a unikátní archiv výstřižků z tisku k tématu jaderné energetiky, který je zaříděn na 45 tisíc.

Upozorňujeme na provázanost Jihočeského krajského úřadu a ČEZ

Uran – odvrácená tvář jaderné energetiky

Všichni, kdo se snaží představovat jadernou energetiku jako čistý zdroj elektřiny, zapomínají kromě odpadů zejména na drastické dopady těžby a zpracování uranu. Calla těmto tvrzením nastavuje zrcadlo, když ukazuje na následky, které uranový průmysl přinesl České republice – desítky velkých radioaktivních hald, na 50 milionů tun radioaktivních kalů či 4 miliony tun kyselin v podzemí Stráže pod Ralskem. Calla usiluje, aby těžba uranu již více nepokračovala. Pomáhá k tomu její výstava fotografií Václava Vašků „Tváře uranu“, která putuje republikou, vydávané informační materiály a také odborné semináře. Calla rovněž vstupuje do správních řízení, ve kterých firmy usilují o povolení průzkumů na budoucí těžbu.

Kam s jaderným odpadem?

Od roku 2000, kdy stát vybral několik lokalit pro možné konečné hlubinné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, Calla pomáhá ohroženým obcím a jejich občanům. S již vzniklým jaderným odpadem si musíme poradit u nás, ale musí to být bezpečně a ne na úkor slabších komunit. Především však české reaktory nesmí produkovat další odpad. V tom smyslu se dlouhodobě stavíme k vládou předkládaným koncepcím.

Pravidelně s ohroženými obcemi komunikujeme, v lokalitách pořádáme odborné semináře a někdy i happeningy, jako byl ten v Boleticích v září 2009. V roce 2005 jsme při

Lidé přišli říci vládě, že jaderný odpad nechťejí

velkém semináři o radioaktivních odpadech zaplnili Senát Parlamentu. Calla s Hnutím DUHA vydává zpravodaj „Jaderný odpad? Děkujeme, nechceme!“ a další tematické informační materiály. Spoluorganizovali jsme úspěšnou demonstraci před Úřadem vlády v roce 2004, poradili jsme, jak na místní referenda, kterých dodnes proběhlo 27 s jednoznačně odmítavými výsledky. Spolu s obcemi se tak Calle daří tlačit zodpovědné státní úřady k jednacímu stolu. Zářící odpad tu na rozdíl od úředníků a politiků již zůstane navždycky.

Calla a atomový zákon

Do legislativních vod zaplula Calla poprvé aktivní účastí v debatách o podobě atomového zákona již v polovině devadesátých let. Zpracovávala vlastní připomínky a dokonce i senátní návrh zákona, jejichž klíčovými body bylo prosazení možnosti účasti v řízení podle atomového práva i pro jiné účastníky než je žadatel o povolení a také zrušení limitu odpovědnosti za způsobenou jadernou škodu. Inspirací byly přitom německé předpisy, o nichž Calla vypracovala přehlednou studii. K návrhům se společně s dalšími organizacemi a obcemi vracíme opakovaně při každé novelizaci zákona. Úsilí bohužel dodnes nebylo pro úzkou provázanost politiků s mocným jaderným průmyslem korunováno úspěchem.

Seminář k úložištím v Senátu

Bez jádra se obejdeme

Calla se aktivně účastní hodnocení vlivů na životní prostředí i povolovacích procesů jak dalších plánovaných reaktorů v Temelíně, tak i souvisejících staveb jako jsou sklady vyhořelého paliva, vedení vysokého napětí či horkovodu do Českých Budějovic. Ve spolupráci s Hnutím DUHA jsme zorganizovali dvě úspěšné mezinárodní konference „Ekonomické aspekty jaderné energie“ v roce 2006 a „Jaderná renesance v realitě – Ekonomické a bezpečnostní aspekty jaderné energetiky“ v roce 2009. K problematice atomové energetiky pořádáme i další veřejné aktivity jako jsou přednášky či panelové debaty a vydáváme publikace. Ke dvacátému výročí tragédie v Černobylu jsme v Jihočeské vědecké knihovně vystavili fotografie Václava Vašků z jeho návštěvy postižené oblasti.

Některé z publikací, které Calla vydala k problematice jaderné energetiky:

Cesty k čisté a bezpečné energii

Calla usiluje o zásadní proměnu naší energetiky v dlouhodobě udržitelnou, bezemisní a bezpečnou. Tedy bez plýtvání cennými energetickými zdroji v neefektivní výrobě, transportech, ve špatně izolovaných budovách nebo zastaralých spotřebičích a s maximálním využitím místně dostupných obnovitelných zdrojů energie. S tímto cílem nejen oponuje

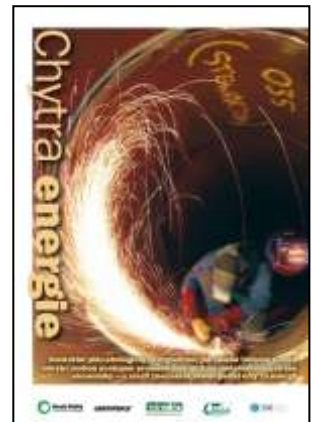
*Seminář „Globální změna klimatu – fakta a mýty“
v Plzni*

záměrům velkých energetických firem a ministerstva průmyslu, ale prosazuje také vlastní energetické koncepty či návrhy zákonů.

Zaměřuje se na vzdělávání, informační osvětu i odborné poradenství v oblasti využívání obnovitelných zdrojů energie a snižování energetické spotřeby zejména ve stavbách. Protože energetika přispívá nejvyšším dílem k produkci skleníkových plynů, jsou změny prosazované Callou cestou k předcházení devastujících dopadů globální změny klimatu. Téma ochrany klimatu tak zaujalo v činnosti Cally důležité místo.

Chytrá energie

Ekologické organizace, mezi nimi i Calla, připravily koncepci „Chytrá energie“. Jde o konkrétní plán, jak lze během čtyř desetiletí proměnit českou energetiku. Ukazuje, že lze zajistit dostatek energie pro domácnosti i průmysl bez rozšiřování uhelných dolů a stavby nových atomových reaktorů. Program sestavený do více než stostránkové publikace vznikl ve spolupráci s experty z Wuppertalského institutu. Koncept navrhuje konkrétní nástroje, jak zmíněných cílů dosáhnout. Vedle zákonem dané podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, kterou Calla prosazovala a hájí, je to také promyšlené zvýšení výroby tepla z těchto zdrojů na úkor fosilních paliv. Zmapovali jsme překážky a navrhli funkční schéma podpory. Snažíme se, aby navržený koncept získával podporu mezi politiky, odbornou, ale i ostatní veřejností.

Na cestě k obnovitelné energetice

Calla se specializuje na problematiku využívání obnovitelných zdrojů energie. Uskutečnila již desítky přednášek, panelových debat, workshopů, seminářů či exkurzí pro veřejnost i odborníky s cílem zvýšit znalosti o tomto oboru. Pro Jihočeské matky jsme vyrobili výstavu „Energie pro budoucnost“. V rámci mezinárodního projektu SOLAR-NET jsme zorganizovali velké česko-rakouské konference „Slunce 2002“ a „Slunce 2003“ či středoškolskou soutěž „Slunce před tabulí“. Zkusili jsme také pomoci většímu rozšíření využití slunce pro vytápění cestou výroby svépomocných solárních kolektorů. Během mezinárodního projektu CER² jsme zase zajistili řadu vzdělávacích publikací.

S dalšími nevládními organizacemi jsme připravili čtyři úspěšné ročníky Dnů pro obnovitelné zdroje energie pro českobudějovickou veřejnost. Během prvního ročníku proběhla také dětská výtvarná soutěž „Čistá energie pro modrou planetu“.

Atlas obnovitelných zdrojů energie

V roce 1998 Calla poprvé zmapovala malé vodní elektrárny, větrné elektrárny, instalace solárních kolektorů pro ohřev vody, bioplynové zdroje a větší kotelny využívající čistou biomasu v Jihočeském kraji a sestavila z nich v České republice doposud ojedinělou databázi. Pod názvem „Atlas energetických zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie“ vyšla dvakrát jako publikace. Poté, co se stala vzorem pro mapování v některých dalších regionech, Calla připravila internetovou podobu již celorepublikového atlasu na www.zdrojeenergie.cz. Ten se se svým

obsahem setkává se zájmem laiků i odborníků, slouží k vyhledání míst pro exkurze apod. Pro širší využití byl vydán i v podobě na CD.

Calla a větrné elektrárny

Měřili a vyhodnotili jsme potenciál větrné energie na několika lokalitách na jihu Čech s ohledem na jeho možné využití. Nakonec jsme ale s Petrem Kuřinou začali pracovat na společném projektu Větrného parku Pavlov na Jihlavsku, který měl zabezpečit stabilní financování Cally. Podařilo se nám získat veškerá potřebná povolení ke stavbě a rovněž příslib podpory od Státního fondu životního prostředí, ale už nikoliv garanci za úvěr a zbytek financí. Po mnoha jednáních s řadou zahraničních i českých firem jsme nakonec byli nuceni připravený projekt prodat. Stali jsme se alespoň v osobě Edvarda Sequense majiteli zakládajícího podílu ve společnosti Neue Energie GmbH, která provozuje větrné elektrárny v hornorakouském Spörbichlu.

„Naše“ větrná elektrárna ve Spörbichlu

Obnovitelné zdroje energie a ochrana životního prostředí

S rozvojem využívání obnovitelných zdrojů se objevují mnohdy zbytečné rozpory s veřejností, ale i s úřady, zejména s orgány ochrany přírody. Na vině je neznalost omezení z hlediska ochrany přírody na straně investorů, ale i předsudky a nedostatek informací na straně úřadů a veřejnosti. Calla se snaží o snížení informačního deficitu na obou stranách. Uskutečnili jsme několik odborných diskusních stolů většinou zaměřených na specifické dopady větrných elektráren, ale také na bioplynové stanice, podporu pěstování energetické biomasy a malé vodní elektrárny. Zorganizovali jsme semináře o vlivu větrných elektráren na elektroenergetickou síť, umístování slunečních panelů na památkové objekty nebo pěstování energetické biomasy na polích. Aktivitu doplňovaly exkurze na praktická řešení v zahraničí i v Čechách. Velmi žádané byly jak vydané tematické informační listy, tak i publikace „Větrné elektrárny – mýty a fakta“.

Jedna z exkurzí za příkladnými obnovitelnými zdroji

Klimatická koalice

Calla je zakládající organizací české Klimatické koalice. Ta je platformou českých nestátních neziskových organizací, které se zabývají zejména ochranou životního prostředí, rozvojovou spoluprací a humanitární pomocí. Vznikla v roce 2007 se snahou vyvolat a vést veřejnou diskusi o změně klimatu, o možnostech jejího zmírňování a o

dopadech klimatické změny zejména v rozvojových zemích.

Calla pro Klimatickou koalici vytvořila a provozuje informační web www.zmenaklimatu.cz. Pro zlepšení znalostí české veřejnosti o problematice pořádáme řadu osvětových a informačních akcí – besedy, promítání filmů, zajistili jsme jihočeské turné výstavy PRIMA KLIMA a v roce 2009 českobudějovické zastavení „klimatického baobabu“ v rámci turné 350.org. Spolu s Ekologickým institutem Veronica organizujeme cyklus regionálních odborných seminářů „Globální změna klimatu – fakta a fikce“ v hlavních krajských městech. Vydáváme také informační materiály zaměřené na globální klimatickou změnu.

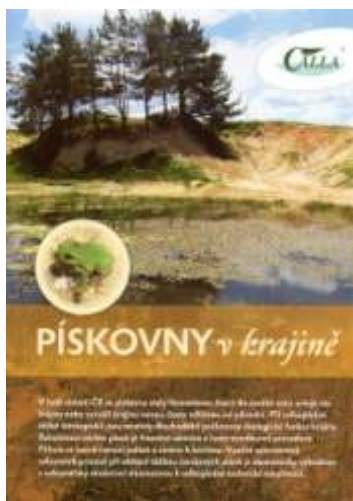
Kalkulačka uhlíkové stopy

Pro každého, kdo chce vědět, jak ve své domácnosti přispívá k emisím skleníkových plynů, vytvořila Calla internetový nástroj „Kalkulačka uhlíkové stopy“ na adrese <http://kalkulacka.zmenaklimatu.cz>. Na základě údajů o domě, spotřebě elektřiny a dalších energií, vybavení spotřebiči, ale také informací o dopravě, stravování či nakládání s odpady se zájemce dozví, kolik emisí oxidu uhličitého za rok k jeho životnímu stylu přináležejí. V závěru si pak zadavatel může porovnat, o kolik více či méně přispívá ke globální změně klimatu oproti průměrnému obyvateli České republiky, Evropské unie či světa. Výsledky je možné si vytisknout anebo nechat poslat e-mailem. Stránky také nabídnou rady, jak uhlíkovou stopu zmenšit.

Chráníme pískovny

Těžební prostory stály donedávna stranou pozornosti ochránců přírody. Ukazuje se, že neprávem. V dnešní přehnojené krajině totiž představují poslední útočiště pro ohrožené druhy vázané na místa s nedostatkem živin.

Calla se za několik posledních let dostala od mapování a praktické péče o přírodovědně hodnotné pískovny až k ovlivňování rekultivační praxe těžebních prostorů. Naše činnost v pískovnách se také stále častěji odráží i v poradenské činnosti Cally a naší účasti v rozhodovacích procesech o těžbě a rekultivacích.

Objevit „svou“ pískovnu a její zajímavé obyvatelé může úplně každý. Stačí si přečíst některou z publikací, které Calla k tématu vydala, nebo se podívat na náš specializovaný web www.calla.cz/piskovny.

Co bylo na počátku ochrany pískoven?

Počátky praktické ochrany biodiverzity v pískovnách sahají do roku 1999, kdy se Calla začala intenzivně starat o hnízdní kolonii břehulí říčních v bývalé pískovně v Třebči. Ta leží v těsném sousedství s NPR Brouskův mlýn na Stropnici a svá mláďata tu vyvádí několik desítek až stovek párů. Iniciovali jsme zde vyhlášení přechodně chráněné plochy. K pravidelné obnově stěny pro hnízdění přibýlo vytvoření několika tůň pro rozmnožování obojživelníků a u vjezdu naučná informační tabule.

Hnízdní kolonie břehule říční

Od roku 2006, kdy začala v Calle pracovat Klára Řehouňková, projekt ochrany a obnovy pískoven získal na odbornosti. Svoje téma si Klára přinesla ze studia na olomoucké a budějovické univerzitě, protože chtěla výsledky svých výzkumů převádět do praxe. Calla se tak naplno začala věnovat pískovnám a dalším těžebním prostorům. Do projektu mapování přírodovědně cenných pískoven se zapojila část členů Cally i s rodinnými příslušníky. Začalo být jasné, že pískoven se Calla jen tak nezbaví. Později byl tento projekt výrazně posílen osobou Jiřího Řehounka a poté i Olgou Dvořákovou.

Bagrem za ochranu přírody?

Hnízdní kolonie břehule říční

V péči o cenné pískovny Calle mnohdy pomáhá těžká technika, jindy zase vlastní manuální práce. S pomocí bagrů jsou vytvářeny či obnovovány vhodné podmínky pro výskyt břehulí, obojživelníků a dalších organismů. Na první pohled drastické zásahy jsou podnikány s rozmyslem a ve spolupráci s odborníky. Hlavním cílem je pro Callu v tomto případě udržení biologické rozmanitosti a ochrana ohrožených druhů.

Adoptujte břehuli!

Břehule říční (riparia riparia)

Na konci roku 2010 jsme spustili projekt „Adoptujte břehuli!“, který je pokračováním dlouhodobé snahy Calla o ochranu břehule říční. Díky našemu několikaletému úsilí se podařilo zastavit dramatický úbytek tohoto ptačího druhu v jižních Čechách. Péče o hnízdní stěny, do kterých si břehule vyhrabávají nory, není finančně příliš náročná, ale musí být pravidelná. Proto jsme se rozhodli oslovit veřejnost se žádostí o podporu.

Bližší informace o břehulích a formách podpory projektu naleznete na www.calla.cz/brehule.

Přírodovědné exkurze

Calla pořádá čas od času také pěší či autobusové exkurze na přírodovědně zajímavá místa. Naší specialitou jsou především exkurze do přírodovědně cenných těžebních prostorů. Exkurze se vždy těšily velkému zájmu účastníků, mezi které patří např. učitelé, přírodovědci nebo i široká veřejnost. Naše exkurze jsou vyhledávány také odborníky – v poslední době byly zaměřeny např. na ekologickou obnovu těžebních prostorů nebo ochranu hmyzu vázaného na staré stromy.

Exkurze za přírodovědnými hodnotami pískoven

Stromy pro lidi i pro brouky

Další významnou aktivitou v ochraně přírody je i ochrana stromů (především ve městech a obcích). Calla se dlouhodobě účastní řízení o kácení stromů. Prosazujeme v nich maximální možnou ochranu zeleně, zároveň však hledáme kompromisy, které by neohrožily zdraví a bezpečnost lidí.

Zejména staré stromy bereme především jako nenahraditelná a mizející útočiště pro ohrožené druhy živočichů. Propagujeme a prosazujeme „měkké“ alternativy ke kácení takových stromů, např. vytváření tzv. broukovišť

(loggers) nebo ponechávání stromových torz na místě.

Pomáháme druhým chránit přírodu

Sdružení Calla se dlouhodobě snaží účinně chránit jihočeskou přírodu. Zejména od roku 1997, kdy do sdružení přišel Vladimír Molek (v Calle působil do roku 2007), začala Calla ještě aktivněji vstupovat do správních a dalších řízení o činnostech či stavbách, které by mohly mít negativní vliv na životní prostředí. Od roku 2007 se této oblasti činnosti v Calle věnuje právnička Pavla Matějková.

V rámci poradenské činnosti Calla podporuje účast občanů na aktivitách směřujících k ochraně životního prostředí. Radí občanům a místním iniciativám, jak správně a odborně postupovat při jednání s úřady. Pomáhá též při zakládání místních občanských sdružení a petičních výborů. Při této činnosti Calla spolupracuje s odborníky, dalšími nevládními organizacemi i orgány státní správy a samosprávy.

Calla se zasazuje o ochranu přírodovědně cenných území ohrožených nešetrnými projekty, v poslední době např. vojenského prostoru Boletice.

A v jakých větších kauzách z nedávné doby se Calla angažovala? Zde jsou některé z nich.

Golfové hřiště Hluboká nad Vltavou

Od roku 2001 se Calla zabývá kauzou osmnáctijamkového golfového hřiště na Podskalské a Poříčské louce u Hluboké nad Vltavou. Podle našeho názoru, opřené o několik odborných posudků, se od počátku nejednalo o záměr, který by byl pro území obou luk se starými duby přínosný, spíše naopak. Calla nakonec podepsala s golfisty smlouvu, která jí umožňuje kontrolovat hřiště z pohledu ochrany přírody a krajiny. V současné době se zasazujeme např. o aktivní ochranu ohrožených brouků vázaných na staré stromy, kteří zde našli důležité útočiště.

Cyklostezka Hluboká nad Vltavou – Purkarec

Trasa kontroverzní cyklostezky mezi Hlubokou nad Vltavou a Purkarcem, prosazované městem Hluboká ve jménu

cestovního ruchu, se bezprostředně dotýká přírodní památky Baba a Karvanice, kde se nacházejí vzácné druhy rostlin, ptáků a hmyzu. Calla prosazovala řešení, jak se šetrně vyhnout nejzranitelnějším oblastem chráněných rostlinných druhů, nakonec ale zvítězila investorská varianta betonového monolitu potaženého asfaltem v úrovni hladiny řeky. Ochrana přírody, aktivně hájená občanskými sdruženími Calla a Jihočeské matky a Agenturou ochrany přírody a krajiny, musela nakonec ustoupit zájmům silného investora, radnice na Hluboké.

Cyklostezka vybudovaná v korytě řeky

Hřiště v plné „kráse“

Obchodní a administrativní centra ve městě

Calla dlouhodobě vstupuje do rozhodovacích procesů o umístění velkých obchodních a

Vnitroblok, který má být pohlcen Černým pelikánem

administrativních center (např. Černý pelikán, IGY 2, Centrum Stromovka, Modrá hvězda, „revitalizace“ Mariánského náměstí) v Českých Budějovicích. Mnoho z nich totiž investoři chtějí vybudovat přímo v centru Českých Budějovic. Za oběť těchto komplexů často padnou poslední zbývající plochy zeleně, které ve městě jsou. Navyšují také automobilovou dopravu v již tak silně zatížených místech a hrozí snížením kvality života místních obyvatel. Calla se zasazuje o to, aby město regulovalo tyto stavby územním plánem – zatím marně.

Protipovodňová opatření a zastavování záplavových území podél Malše

Vybetonování koryta a další „tvrdé“ terénní zásahy do nivy řeky Malše jako protipovodňová opatření, jejichž cílem má být ochránit zástavbu v Havlíčkově kolonii a Mladém před stoletou vodou, představuje projekt prosazovaný městem České Budějovice. Území je nejen významný krajinný prvek ze zákona, ale i tzv. nadregionální biokoridor v rámci územního systému ekologické stability. Proti předimenzovanému záměru s nejistým výsledkem se vedle Cally staví řada obyvatel města, i těch, kteří jsou ohroženi povodní.

Namísto toho, aby se povodni předcházelo uvážlivou ochranou území určeného pro rozliv velké vody, mění se pod investorským tlakem nezastavitelné plochy okolí řeky na lukrativní pozemky pro zástavbu rodinného bydlení. Naposledy takto byla schválena také změna územního plánu v lokalitě "U Špačků", která bude zastavěna rodinnými domy a je tlak na další.

Modrý most

Dlouhodobou právní pomoc poskytuje Calla českobudějovickému sdružení Modrý most bojujícímu proti zprůjezdnění tzv. Modrého mostu u Havlíčkovy kolonie. Město České Budějovice po zničení původní lávky pro chodce a cyklisty při povodni postavilo most nový, značně předimenzovaný. Přestože radní města prohlašovali, že most rozhodně automobilové dopravě zprůjezdněn nebude, netrvalo dlouho a zastupitelstvo schválilo změnu územního plánu, kterou byl most bez územního řízení otevřen obousměrnému

Modrý most přes Malši – lhaní politiků v praxi

provozu pro automobily. Přestože Nejvyšší správní soud dal nakonec žalobám občanského sdružení v roce 2010 za pravdu, jezdí auta přes Modrý most dál a dopravní situace v jeho okolí se zhoršuje ...

Přeložka v Trhových Svinech

Případem přeložky dopravního průtahu, která by měla protínat Trhové Sviny téměř v jejich centrální části, navíc za cenu zničení zeleného klínu města, se Calla zabývá již několik let. Proti přeložce vzniklo ve městě občanské sdružení Svinenský zvon, které naopak prosazuje obchvat. Calla poskytuje sdružení Svinenský zvon rozsáhlé procesně-právní poradenství a podporu. Díky úspěchu Svinenského zvonu v komunálních volbách (2010) snad přeložka nakonec úplně zmizí z územně plánovací dokumentace a nahradí ji racionální návrh obchvatu.

Boletice

Jedna z řady exkurzí ukazující přírodu Boletic

areálu s centrem na vrcholu Chlum, který se snad podařilo zvrátit, je nyní lyžařský areál prosazován v jihozápadní části Boletic v oblasti Špičáku.

Pomocí řady besed, přednášek, exkurzí, publikací, internetových stránek a také úspěšné výstavy fotografií „Příroda Boletic“, jsme pomohli veřejnosti ukázat přírodní hodnoty, které vojenské území skrývá. Calla též nechala zpracovat sociologickou studii území a přilehlých obcí.

Smrčina

Snažíme se také o zachování hodnotného přírodního území na pravém břehu Lipna, kde se developéři již mnoho let snaží o prosazení lyžařského areálu z hřebene Smrčiny a Hraničnicku.

Calla usiluje o zachování jedinečné přírody vojenského újezdu Boletice a jeho šetrného využití pro měkké formy cestovního ruchu. Díky specifickému využívání zdejší krajiny, které umožnilo zachování řady vysoce ohrožených biotopů a bohatých populací na ně vázaných druhů flóry a fauny, se dnes Boletice řadí mezi nejcennější území České republiky. Přírodně mimořádně hodnotné území, součást CHKO Šumava i evropsky chráněné oblasti soustavy Natura 2000, je však dlouhodobě ohroženo velkými rozvojovými záměry. Po krajském záměru mamutího lyžařského

Masiv Smrčiny a Hraničnicku ohrožený lyžařským areálem

Duby a buky před ZŠ Komenského v Blatné

Jde o jeden z případů, kde Calla pomáhala zachránit vzrostlé stromy před pokácením. Přes sto let staré duby a buky před stejně starou budovou základní školy J. A. Komenského v Blatné měly padnout kvůli zastínění učeben. Calla byla požádána o pomoc s jejich záchranou, proto se přihlásila do správního řízení a nakonec se podařilo stromy obhájit. Ukázalo se totiž, že pokácením by se, i na základě prošetření České inspekce životního prostředí, nic nevyřešilo, neboť škola by spíše potřebovala zlepšit celkově nedostačující vnitřní osvětlení budovy.

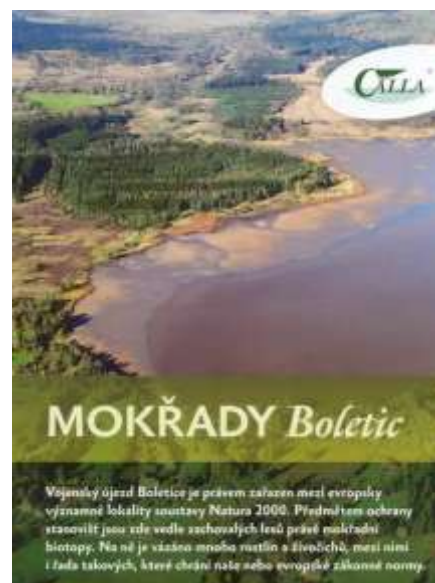
Ochrana stromů

Kromě aktivní účasti ve správních řízeních o kácení se Calla věnuje také snaze o vyhlášení zvláště chráněných stromů a též všeobecné osvětě o významu zeleně. V roce 2010 se nám podařilo dosáhnout vyhlášení památné hrušně ve Straňanech, snažíme se o totéž také u monumentální hrušně v Hůrkách u Lišova.

V roce 2008 jsme spolu s Farností Římov a Obecním úřadem v Římově nominovali kandidáta na Strom roku v anketě pořádané Nadací Partnerství, a to římovskou lípu Jana Gurreho, která nakonec díky nasazení římovských občanů získala v soutěži prvenství.

V roce 2010 jsme též uspořádali komplexní seminář pro úředníky na téma Stromy a kácení, velice pozitivní je při ochraně dřevin spolupráce s některými úřady, široce pomáháme chránit stromy a stromořadí též prostřednictvím naší poradny.

Některé z publikací, které Calla vydala k problematice ochrany přírody:

Radíme, informujeme, bavíme, síťujeme

Ekologické poradenství

Calla provozuje jednu z nejvyhledávanějších ekoporaden v Jihočeském kraji s více než šesti sty vyřízenými dotazy i podrobnějšími odbornými analýzami v průběhu roku. Jejími klienty je v převážné míře veřejnost, ale také studenti, úřady a podnikatelé. Ekoporadna se specializuje především na ochranu přírody a krajiny, obnovu těžbou narušených území, právní poradenství a trvale udržitelnou energetiku. Poskytuje rovněž poradenství pro program Zelená úsporám. Podrobnosti k ekologickému poradenství Cally včetně otevíracích hodin a kontaktů jsou k dispozici na www.calla.cz/poradna.

Síť ekologických poraden STEP

Zkvalitnění práce ekoporadny pomáhá zapojení v celostátní Síti ekologických poraden STEP. Calla se podílela na směřování sítě prostřednictvím Edvarda Sequense ve výkonném výboru a spolupracuje na celostátních projektech s cílem standardizovat poradenskou kvalitu a rozvíjet znalostní minimum poradců. Informace o STEP jsou na www.ekoporadna.cz.

Prostory galerie zaplněné Zeleným čtvrtkem

Zelené čtvrtky

Ve spolupráci se Společností Rosa už od roku 2002 připravujeme desetkrát do roka pravidelné besedy pro veřejnost na různá environmentální témata v cyklu Zelených čtvrtků. Zdomácněli jsme s nimi v prostorách Galerie Měsíc ve dne v Českých Budějovicích. Našimi hosty – přednášejícími – jsou odborníci na konkrétní témata ochrany přírody, krajiny, energetiky, šetrného stavění, dopravy a další.

Přírodovědné vycházky

Od roku 2008 pořádá Calla pod vedením Jiřího Řehounka cyklus přírodovědných vycházek pro veřejnost. Stovky jejich účastníků jsme s pomocí odborných lektorů zavedli na známá i méně známá místa v Českých Budějovicích a okolí. Pozorovali jsme sovy na nočních sídlištích, netopýry u Vrbenských rybníků, žáby na tankodromu a mnoho dalších zajímavých organismů, o jejichž existenci v blízkém okolí nemá mnoho lidí ani ponětí.

Děti jako vděční posluchači na přírodovědných vycházkách

Měsíčník Ďáblík

V roce 1999 se poprvé mezi našimi členy a přáteli objevil zpravodaj Ďáblík. Zprvu jako tištěný občasník, aby se v roce 2005 přeměnil do podoby elektronického měsíčníku. Na jeho stránkách se čtenáři dozvědí o dění v ochraně životního prostředí nejen na jihu Čech, o práci Cally a spřátelených organizací, ale také tu své místo našly již pravidelné rubriky jako *Malý opravník biologických omylů*, *Právě vyšlo*, *Zelené perly*, *Zrozeno v KRASCI*, *Pozvánky na akce* či *Ďáblíkova poradna*.

Calla pro děti

Calla nezapomíná ani na nejmenší. Vydali jsme brožuru „České Budějovice – Moje město – Moje příroda“ určenou pro děti od šesti do deseti let, kterou jsme poskytli všem českobudějovickým školám jako doplňkový učební materiál environmentální výchovy. Brožura, která provádí malého školáka po přírodních zajímavostech Budějovic, se setkala s velkým úspěchem nejen u dětí, ale i u dospělých.

Jihočeská krajská síť environmentálních center KRASEC

V roce 2007 jsme stáli u zrodu sítě ekoporaden a ekovýchovných organizací Jihočeského kraje poskytující komplexní služby veřejnosti v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání, osvěty a ekologického poradenství, kterou jsme pokřtili hmyzím názvem Krasec. Dnes má 19 členů. Calla v Krasci pracuje ve výkonné a dozorčí radě a realizuje řadu aktivit v rámci společných projektů. Podrobné informace o síti jsou na www.krasec.cz.

Zelený kruh

Calla nechybí ani mezi třemi desítkami ekologických organizací, které jsou členy Zeleného kruhu. Podílí se tak na vytváření partnerského vztahu mezi nevládními neziskovými organizacemi a veřejnou správou a využívá společný tlak na prosazování konkrétních změn v ochraně přírody, energetice nebo i při udržení prostředí, které umožňuje fungování neziskového sektoru. Více na www.zelenykruh.cz.

Spolková činnost Cally

Sázení stromů v Borovanech

Obvykle dvakrát do roka se schází členové občanského sdružení na členských schůzích, kde rozhodují o dalším zaměření. Činnost mezi schůzemi řídí výbor. Ale potkáváme se i na řadě akcí, které kancelář připravuje. Členové se mohou pod hlavičkou Cally podílet i na svých projektech v místě bydliště. Například v Borovanech takto sdružení zaštitilo projekty sázení stromů nebo zajistilo několik zajímavých výstav a přednášek.

Bez podpory by to nešlo

Calla by svoji dvacetiletou činnost a aktivity těžko mohla uskutečnit bez finančního přispění nadací, organizací, sdružení, úřadů státní správy a samosprávy, které za dobu jejího působení podpořily její projekty. Činnost to byla velmi pestrá a z našeho pohledu i přínosná jak pro jednotlivce, tak i pro širokou a odbornou veřejnost, úřady, leckdy i podnikatelské subjekty. Ale co je nejdůležitější – pro naši přírodu. Rádi bychom všem našim podporovatelům tady a teď poděkovali:

Agentura ochrany přírody a krajiny – středisko České Budějovice
ARGE Atomstromfrei Rakousko
AEE – Arbeitsgemeinschaft ERNEUERBARE ENERGIE
a EEE Güssing
arsenal research
a Interreg IIB CADSES
Český nadační fond pro vydrů
ČSOP
EOG – Association for conservation
EUPRI – Energie – Umwelt – Partnerschaft – Regional – Initiative
Evropský sociální fond
Federální agentura pro životní prostředí SRN
Federální ministerstvo životního prostředí, ochrany přírody a bezpečnosti reaktorů SRN
Federální výbor pro životní prostředí
Fond malých projektů CBC Phare
Fond T-Mobile
Grüne Liga Berlín
Heinrich Böll Stiftung
Honorakouská vláda
Jihočeský kraj
Kravec
Milieukontakt Oost Europa

Ministerstvo životního prostředí ČR
Nadace Open Society Fund Praha
Nadace Partnerství
Nadace rozvoje občanské společnosti
(zprostředkovávající podporu z Islandu, Lichtenštejnska a Norska)
Nadace Sluníčko
Nadace VIA
Oak Foundation
Sdružení středisek ekologické výchovy
PAVUČINA
Sít' ekologických poraden STEP
Správa CHKO Blanský les
Státní fond životního prostředí ČR
Statutární město České Budějovice
Stefan Batory Foundation
Telefónica O2 Czech Republic, a.s.
Unabhängiges Institut für Umweltfragen e.V.
Velvyslanectví Nizozemského království v ČR (MATRA)
Zelený kruh

Jochen a Erdmuth Wolterovi z Německa, kteří nás podporují od prvních krůčků a bez jejichž přispění by začátky byly o moc těžší.

Velký dík patří též všem členům a příznivcům Cally. Těm, kteří jsou s námi dvacet let, i těm, kteří s námi vydrželi kratší dobu. Děkujeme našim přátelům, jež jsou zároveň i externími spolupracovníky Cally. Děkujeme externím spolupracovníkům, z nichž se časem stali naši přátelé. Děkujeme našim kolegům ze spřízněných nevládek. Děkujeme osvěceným úředníkům i podnikatelům, kterých není tak málo, jak by se mohlo zdát. Děkujeme prostě všem, kteří nám v oněch prvních dvaceti letech pomohli, podpořili nás nebo byli ve správný čas na správném místě. Rozsah tohoto panelu a krátká lidská paměť bohužel nedovolují, abychom na tomto místě byť jen vyjmenovali všechny lidi, kterým za mnohé vděčíme.

Děkujeme!!!

Vernisáž výstavy „Calla: Prvních dvacet“

4. dubna 2011, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích

Výstavu jste mohli shlédnout do 29. dubna. Už přemýšlíme, kde ji prodloužíme život.

Co Vám Calla může dále nabídnout?

Ekoporadenství v několika oborech (ochrana přírody, ekologická obnova území po těžbě, energetika) – aktuální trendy, témata a zdroje seminárních prací pro studenty, určování organismů podle fotografií... Podrobnosti na www.calla.cz/poradna.

Přednášky, exkurze a zapůjčení výstav. Můžeme pro vás zajistit přednášky k tématům *Těžební prostory – příležitost pro ochranu přírody, Pískovny za humny, Slunce - energie budoucnosti, Zelená energie pro Českou republiku, Větrná energetika a její možnosti v České republice*, zapůjčit jednu ze tří výstav *Tváře uranu, Příroda Boletic a Kde končí naše odpady?* anebo pro vás uspořádat exkurzi do jihočeských pískoven. Stačí si jen vybrat na www.calla.cz (rubrika Naše nabídka – Přednášky, Exkurze, Výstavy).

Publikace, CD z oblasti energetiky, ochrany přírody, účasti veřejnosti v rozhodovacích procesech, a dalších. Starší, již rozebrané tiskoviny jsou často k dispozici alespoň v elektronické formě. Vyberte si na www.calla.cz/publikace.

Tričko Cally, pokud nemáte co na sebe anebo nás jen chcete podpořit. Originální provedení – uměřený design – lidová cena! I dětské velikosti. Zvolte si na www.calla.cz (rubrika Naše nabídka – Trička Calla).

Magnetkové fotky, jimiž podpoříte Callu a zároveň uděláte radost sobě nebo svým dětem. Vybrat si můžete z trojice magnetických obrázků (8,8 x 5,8 cm) s motivy z naší činnosti. Napište si o ně na romana.panska@calla.cz. Celá sada je za 200,- Kč, tedy se slevou.

50,- Kč

75,- Kč

150,- Kč

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 310 166, 387 311 381 **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz

Internet: <http://www.calla.cz>

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Chcete-li se přihlásit k pravidelnému odběru Ďáblíka, pište na calla@calla.cz.